

Novembar 2013

Glas Kosovskih Žena

Podržava, štiti i promovise prava i interese žena i devojaka na Kosovu

Pridružite nam se!

Godišnji sastanak MŽK 2013,
7 Dec., 10:30 – 15:15, Sheshi 21

Unutar ovog izdanja

- Mlade feministkinje strategiju, zadivljuju zvaničnike..... 2
- Sedam organizacija dobilo grantove Kosovskog Ženskog Fonda..... 3
- Pozorište Forum osnažuje žene iz Regiona..... 3
- Univerzitet otvara Centar za rodne studije i istraživanja..... 4
- Ikebana funkcioniše nezavisno, proizvodi čaj..... 4

[Facebook Stranica](#)

[E-News Poštanska Lista](#)

MŽK, AH objavljuju „Gde je novac za ženska prava?“

Mreža Žena Kosova (MŽK) i Alter Habitus – Institut za Studije društva i kulture pokrenule su izveštaj „Gde je novac za ženska prava? Slučaj Kosovske Studije.“

Ovaj događaj je sakupio zajedno više od 40 učesnika (donatore, ženske nevladine organizacije i ostali civilni predstavnici) kako bi diskutovali o nalazima i preporukama ove devetomesečne studije.

U njenom izlaganju, MŽK Nicole Farnsworth je rekla „organizacije za ženska prava igraju važnu ulogu u podržavanju i razvoju demokratskih institucija, promovišući ženska prava kao ljudska prava, prenoseći rodne norme, podizanje javne svesti, pružanje usluga marginalizovanim grupama (pogotovo kada imaju manjak podrške od strane države), i zahtevanje odgovornosti od vlade kroz zastupanje.“

Istraživanje ispituje važnost podržavanja ženskih organizacija u odnosu na procese društvenih izmena; finansiranje trendova između 2000 i 2013; odluke za finansiranje ženskih organizacija (ili ne); održivost ženskih organizacija i mogućnosti za saradnju između ženskih organizacija i donatora u stvaranju kolektivne strategije izvora mobilizacije i finansiranje mehanizama za organizacije za ženska prava. Izveštaj daje preporuke svim akterima; vladi, ženskim organizacijama i donatorima u vezi sa najboljim načinima za poboljšanje organizacija za ženska prava' pristup izvorima kroz promovisanje rodne jednakosti.

Učesnici su se jednoglasno složili da bolje koordinisanje između donatora, ženskih organizacija i vlade može pomoći u unapređenju ženskih prava. Štaviše, MŽK Kosovski Ženski Fond, koji kombinuje male grantove, intenzivne obuke i mentorisanje za organizacije, se smatra potencijalnim rešenjem za donatore koji žele da podrže male

organizacije. Dok male organizacije mogu imati manjak kapaciteta za suočavanje sa većim organizacijama, one obavljaju veoma važan posao sa ruralnim i marginalizovanim grupama.

Takođe, organizacije za ženska prava zatražile su dugoročne ugovore sa donatorima, koji bi omogućili organizacijama sprovođenje strategija ka dugoročnim vizijama. Za njih, dugoročna podrška jasno utiče na jačanje ženskog pokreta na Kosovu i unapređuje društvenu razmenu.

Ovo istraživanje podržano od Association of Women in Development (AWID) i Kvinna till Kvinna, održano je između meseca Januara i Septembra 2013. Izveštaj se sastoji i od intervjuisanja sa donatorima koji su radili na Kosovu i pregled 90 različitih ženskih organizacija.

Marija Melbing iz švedske ambasade i Arsim Aziri iz Austrijske Agencije za Razvoj diskutirali rezultate istraživanja tokom lansiranja.

Mlade feministkinje strategišu, zadivljuju zvaničnike

Od 13-14. novembra, 40 mladih feministkinji iz celog Kosova (Priština, Đakovica, Peć, Prizren, Gnjilane i Mitrovica) i iz susednih zemalja (Srbija, Makedonija, Hrvatska), sastalo se u Prištini tokom dva odlična radna dana. U organizaciji MŽK i podržano od KtK, [Regionalni Forum Mladih Feministkinji 2013](#), fokusirao se na uticaj koji mlade žene imaju na domaća i globalna pitanja. Mlade žene su se podelile u grupe i raspravljale o pitanjima postavljenim putem gorepomenutih YWEI sastanaka. One su takođe diskutovale o strategijama zastupanja, feminizmu, ženskom učešću u procesima odlučivanja.

Mlade žene sa Kosova i regiona predstavile su svoje aktivnosti zastupanja u svojim oblastima. Ovo je bila odlična prilika za razmenu informacija i iskustava, kao i borbe. Onda su one koristile ovu informaciju u osmišljavanju akcija zastupanja unutar malih radnih grupa. Sledeći dan su obavile svojek akcije zastupanja.

Male grupe koje su se fokusirale na „Psiholozi u školama“ i „Pristup obrazovanju“, [sastale su se sa Ministrom Prosvete, Nauke i Tehnologije](#). Mlade feministkinje su bile impresionirane voljom službenika da odgovore na njihova pitanja i ideje. „Bila sam iznenađena voljom službenika MPNT da odgovore na naša pitanja i daju nam praktične preporuke,“ rekla je jedna od mladih feministkinji. „Sastanak je trajao sat vremena više nego što je planirano.“

Druga grupa mladih feministkinji razvila je „Izjavu Regionalnog Forumu Mladih Feministkinji.“ One su [posetile Gđu Atifete Jahjaga, Predsednicu Republike Kosova](#), kako bi joj usmeno prenele preporuke koje su proizašle iz Forumu. Prateći protokol, uzbužene mlade feministkinje ušle su jedna po jedna u sobu za sastanke Predsednice. Predsednica je bila veoma pažljiva, angažovana i podržavajuća. Ona je saslušala njihove preporuke i dala odgovore i predloge. Rekla je da su mlade žene budućnost Kosova i da treba da imaju podršku. Nakon službenog sastanka, Predsednica je diskutovala o drugim dodatnim pitanjima sa mladim ženama.

„Predsednica Kosova nas je toplo ugostila, izrazila interesovanje za našim izlaganjem i čak nas je ugostila 15 minuta više nego što je bilo planirano,“ rekla je jedna mlada feministkinja. „Imati sastanak sa Predsednikom/com nije nešto što možete obaviti svaki dan, stoga je bilo posebno.“

Medijska radna grupa se fokusirala na to kako da sastave jednostavan članak i da prenesu informacije javnosti. One su takođe diskutovale o tome kako mediji portretišu žene i devojke, uključujući jezik koji se koristi i neetičko izveštavanje, koje može imati negativne uticaje na opštu javnost i poverenje medija. „Veoma važna stvar koju smo naučile tokom Forumu jeste da, ako čitamo, čujemo ili gledamo neodgovarajuće ili netačne vesti, mi treba to da izvestimo [Savetu za Štampu Kosova](#) ili [Međunarodnoj Komisiji za Medije](#), u zavisnosti od vrste medija,“ rekla je mlada feministkinja. Grupa članica koja je učestvovala izašla je ispred kamera i odgovorila na pitanja intervjua. Drugog dana, tri mlade učesnice su se pojavile na jutarnjem programu RTV 21, koristeći svoje nove veštine u praksi.

Poslednja grupa, Umetnost i Organizovanje, pripremila je uličnu akciju, podržanu od Artpolisa. Sedam mladih devojaka pripremila je performansu za rešavanje pitanja „Diskriminacija na poslu – Promovisanje rada žena. Sve učesnice Forumu su se sakupile ispred Nacionalnog pozorišta gde je ova grupa izvela svoje izvođenje. Bilo je veoma moćno, i poslata je jasna poruka. Mediji su pokrili izvođenje. „Ulična akcija je bio konkretni primer toga šta možete postići organizovanjem i radom u grupama,“ rekla je mlada feministkinja, „Mislim da smo zaista preneli poruku slučajnim prolaznicima koji su pratili izvođenje, kao i na svim TV stanicama koje su bile prisutne.“

Učesnice su pregledale konačnu verziju izjave Forumu, dale odgovarajuće predloge za poboljšanje iste i glasale za odobrenje izjave. U konačnoj izjavi Forumu, mlade žene traže sprovođenje 30% kvote za žene i muško učešće u procesima odlučivanja; sprovođenje parauniverzitetskog zakona o obrazovanju; nabavka prevoza i knjiga za sve studente koji prate obavezno školovanje; uključujući psihologe u školama; i sprovođenje Kodeksa ponašanja za štampane i elektronske medije.

Izjava je poslata [Predsednici Republike Kosova](#), Gđa Atifete Jahjaga, [Premijeru Rep. Kosova](#), G. Hashim Thaci, [Ministru Prosvete, Nauke i Tehnologije](#), [Ministar Finansija](#), [Agencija za Rodnu Ravnopravnost](#), [Skupštini Republike Kosova](#), [Nezavisnoj Komisiji za Medije](#), i [Press Council na Kosovu](#).

Učesnici Forumu pokazuju svoju moć, majicama saderžaju, „To je ono kako jedna feministkinja izgleda“ u 2013 Regionalnog Forumu Mlade Feministkinje, održanom na 13-14 Novembra u Prištini.

Sedam organizacija dobilo grantove Kosovskog Ženskog Fonda

Sedam organizacija članica MŽK dobilo je grantove od MŽK [Kosovskog Ženskog Fonda](#) dana 22. novembra, u vrednosti od €18,509. Nakon orijentacione sesije, potpisali su ugovore i započeli sa svojim inicijativama. Fond pruža mogućnost manjim, seoskim i/ili marginalizovanim organizacijama da pristupe fondovima za važne inicijative na lokalnom nivou.

„Ja sam veoma srećna da putem Mreže možemo da pristupimo osnovnim organizacijama, što mi ne možemo da obavimo sa našim kapacitetom osoblja,“ rekla je Christian Geosits iz [Austrian Development Agency \(ADA\)](#), koja je finansirala četvrti krug grantova. „Ja negujem strukture koje smo zajedno sa Mrežom stvorili, jer rade vrlo dobro u dostizanju do osnovnih organizacija na terenu.“ Primaoci grantova i njihove inicijative obuhvataju:

- Organizacija osoba sa mišićnom distrofijom na Kosovu (OPDMK) će organizovati razne aktivnosti za osobe sa posebnim potrebama iz Prištine, Gnjilana, Uroševca, Mitrovice, Prizrena i brojnih ruralnih oblasti. (€2,700)
- Udruženje Ženska Inicijativa će obučiti žene iz sela Bresane u Dragašu u šivenju, i poboljšanju njihovih mogućnosti za zapošljavanje. (€3,000)
- Savremena žena će organizovati zdravstvena predavanja, psihosocijalne obuke i vežbe da zamene psihoterapiju, kao i zastupati za regionalnu bolnicu u Prizrenu, kako bi pružili bolje usluge osobama sa invaliditetom. (€2,155)
- Udruženje za obrazovanje i porodičnu negu organizovaće obrazovne sesije za mlade u Opštini Đakovica na temu „Zaštita od seksualno prenosivih bolesti.“ (€2,390)
- NVO Gora će raditi na ekonomskom osnaživanju Goranskih žena u Dragašu, pravljenjem ručnih radova i proizvoda i prodaja istih na sajmovima. (€2,780)
- *Hendifer* će organizovati ginekološke posete i obuke u pravcu sprečavanja raka dojke i materice među ženama na selima. (€2,630)
- Alma će raditi na identifikovanju žena i ekonomsko osnaživanje istih u dve zajednice opštine Peć: Lutoglava i Lešan. (€2,854)

Kroz Kosovski Ženski Fond, organizacije takođe primaju mentorisanje i podršku u unapređenju njihovih organizacionih kapaciteta.

„Ja veoma cenim ovu sesiju jer će nam sve ove informacije biti neophodne tokom sprovođenja našeg projekta,“ rekao je jedan od dobitnika granta.

Tokom orijentacije, organizacije su naučile postupke narativnog i finansijskog izveštavanja, kao i monitorisanje i procenu.

„Danas smo dobili dosta oblika, primera i saveta o tome kako dobro upravljati projektom,“ rekao je Arsim Aziri iz ADA, koji je prisustvovao orijentisanju. „To je puno posla za tako male projekte, ali će definitivno naučiti iz ovog iskustva.“

Putem Fonda, MŽK svojim organizacijama članicama nudi nove veštine i iskustvo koje mogu da izvuku prijavljujući se novim dobitnicima u budućnosti.

OPDMK govori o njihovom ugovoru sa MŽK.

Pozorište Forum osnažuje žene iz Regiona

Žene iz regiona sakupile su se u prelepom gradu Prizrena od 8-11. novembra na radionici „Upotreba pozorišta kao sredstvo za osnaživanje žena.“ Pod organizacijom organizacije članice MŽK-a ['Artpolis'](#) ovo je bila prva regionalna radionica te vrste. Obuka je podrazumevala Forum pozorišta, inovativni i uticajnu vrstu pozorišta koja je stvorena da se nauče ljudi o tome kako mogu promeniti svoj svet. Obuhvata i interaktivne sesije između igrača i publike. Na kraju igre, publika može diskutovati o pitanjima koja su uglavnom postavljena od glumaca i napraviti predloge. Upotrebom Forum Pozorišta, Artpolis ima za cilj da osnaži žene učesnice sa Kosova, Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine i Makedonije. Tokom trodnevne radionice, učesnici su naučili o Forumu pozorišta. Putem malih grupa, stvorili su Forum pozorište koje se igra sa raznim temama. Rasprave su nastaljene, tokom čega su ostali učesnici samo zamenili ideje i iskustva.

„Ja sam se zaista lepo provela,“ rekla je Nadja Duhacek iz Žene u crnom u Srbiji“. Imali smo priliku da zamenimo iskustva jedni sa drugima. Upoznao sam stare prijatelje i stvorio nova prijateljstva. Aktivnost je veoma praktična i osnažujuća.“

Tokom večeri, učesnici su prošetali kroz istorijski grad Prizrena i proslavili uz zabavu koja je organizovana treće večeri obuke. Radionica je primila podršku od [Kvinna till Kvinna](#).

„To je bilo zaista lepo iskustvo i imali smo dobar provod kasnije,“ rekla je učesnica.

Univerzitet otvara Centar za rodne studije i istraživanja

Institut za Društvene Studije i Humanosti (IDSH) Univerziteta u Prištini i Institut za Rodna Istraživanja u Dartmouth (GRID) koledž Kolepokrenuli su zajedno Centar za rodne studije i istraživanja (CGSR).

Ranije tokom današnjeg dana, ISSH i GRID organizovale su radionicu, koja je rezultovala jednogodišnjom saradnjom između IDSH i Dartmouth Koledž.

Radionica je sakupila predstavnike civilnog društva, Kosovske institucije, nacionalne i međunarodne agencije i akademsko osoblje u identifikovanju icljeva ove inicijative.

Cilj Centra jeste da pruži narodno telo školarine i analizu koja će pomoći liderima na Kosovu i Balkanu, budući da su sproveli politike koje podržavaju rodnu jednakost. Centar će takođe služiti kao forum za događaje i programe dizajnirane za jačanje vestina koje pripremaju žene za vodeće upravljanje. Potreba za takvim Centrom je atikulisana od jednog školskog drugara u regionu. Inicijativa za osnivanje Centra proizašla je kao rezultat Međunarodnog Ženskog Samita Predsednice Kosova i rešavanje „Prištinskih načela“.

„Ova inicijativa utiče na odgovornosti koje možemo preuzeti i koje moramo obaviti kako bi unapredili položaj žena u našem društvu, bilo da smo lideri javnih, političkih ili akademskih institucija, članovi privatnog ili javnog sektora, obični građani,“, rekla je Atifete Jahjaga, Predsednica Republike Kosovo, tokom svog govora na ceremoniji otvaranja Centra.

Ovaj Centar će uputiti gorenavedene probleme, kroz obavljanje istrage i analize koja će se upotrebiti za informisanje politike i stvaranje osnove školstva koja će služiti narodu i regionu u daljem funkcionisanju. Centar će takođe pružiti forum, gde će učenici biti u mogućnosti da zamene ideje i partnera sa vladinim agencijama da pomere ove ideje direktno u akcije.

Ikebana funkcioniše nezavisno, proizvodi čaj

Međuetnička grupa žena u Štrpcu je uvek sanjala o formiranju organizacije putem koje će biti u mogućnosti da sakupe i prodaju herbalne čajeve. One su imale za cilj da pripreme proizvode sa kvalitetnim sadržajima na prijateljski način. Neke od medicinskih biljki sa kojima su one želele da rade su veoma poznate u farmaceutskoj industriji. Uz podršku Koisovskog Ženskog Fonda (iz ADA) i Caritas Švajcarska, one su bile u mogućnosti da realizuju svoj san, i otvore njiovu organizaciju, „Ikebana.“

Ipak, osnivanje nove organizacije nije tako lak posao. Članicama Ikebane je potrebna podrška kako bi se osnovao sistem, politike i postupci za nezavisno funkcionisanje i organizaovanje. Osoblje MŽK je pružilo mentorisanje da bi ih podržali u razvoju istih. Uz podršku MŽK, takođe su kupili mašinu za sušenje i proizvodnju čajeva. Oni su započeli sa radom, učeći jedni od drugih. Takođe su učestvovali na obukama koje su ih snabdele teoretskim i praktičnim informacijama. Oni su koristili svoje znanje kako bi započeli sa sakupljanjem i proizvodnjom čajeva u junu. Iako počinju rad kao mala grupa, vremenom će uzrasti u pravu grupu.

„Mi smo stalno gledali da nađemo način da počnemo sa radom, da im pokažemo da mi možemo raditi,“ rekla je Ankica Živkovic, Izvršna dirketorka Ikebane. „Sada uz fondove od MŽK, mi pokazujemo naš potencijal.“

Veoma smo zahvalne Kosovskom Ženskom Fondu koji nam je pružio ovu mogućnost.“

Žene članice iz Ikebana u Štrpcu suve čajeve uz podršku MŽK Kosovki Ženski Fond.